Anul al 58-lea
8 pagini

EXEMPLARUL | In România 3 lei. In străinătate 6 lei.
Taxe poştale plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 251 Marţi 16 Septembrie 1941
8 Pagini

BIBLIOTECA CENTRALA ASOCIAŢIUNEA

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ŢARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

GOSPODĂRIE

Pământul şi-a dat din belşug roadele şi, toamna aceasta, varietatea legumelor şi cantitatea lor arată că bogăţia solului a fost îndestulătoare şi pentru cei mulţi, ale căror venituri n'au sporit în proporţie cu preţurile alimentelor de primă necesitate.

In centrele orăşeneşti aprovizionările cu zarzavaturi au fost atât de satisfăcătoare, graţie producţiei mari din acest an, în cât, la acest capitol, preţurile au fost la îndemâna tuturor şi ele se menţin la un nivel îmbucurător pentru consumatori.

Mai e timp până la iarnă, dar gospodarul adevărat nu trebue să aştepte până ce drumurile vor fi înzăpezite şi transporturile rărite din această pricină.

Orăşenii, mai ales cei din Capitală, s'au obişnuit să aştepte prea multe dela oficialitate, socotind autoritatea edilitară drept un fel de intendent al fiecărei gospodării, intendent care trebue să-i procure de toate atunci când gospodarul va avea nevoe.

Sunt unele comune unde simţul de prevedere al edililor a făcut adevărate minuni; controlul se face cinstit şi omeneşte, piaţa e aprovizionată cu de toate şi, înlăturându-se specula intermediarilor, s'a sabilit o armonie exemplară între producători şi consumatori.

Din nefericire, situaţia aceasta nu s'a generalizat; pricinile sunt multe şi greu de remediat şi de aceea gospodarii, avertizaţi de experienţa iernei trecute, trebue să se gândească la înţelepciunea îndemnului „AJUTĂ-TE ŞI DUMNEZEU TE VA AJUTA".

Proviziile de iarnă sunt mult mai uşor de făcut acum, când şi preţul şi belşugul sunt lesnicioase pentru cei cu banii număraţi. Guvernul a hotărît, în principiu, să dea funcţionarilor leafa pe o lună drept avans, plătibil în rate lunare, spre a-şi putea îngriji de pe acum de cele necesare hranei în anotimpul friguros.

Dacă o parte din materiile prime necesare alimentării le are fiecare din vreme în gospodăria sa, se simplifică o problemă care pentru toţi cei cu venituri fixe constitue prima preocupare a traiului de toate zilele.

Acelaş principiu de gospodărie proprie, trebue să domnească şi la organizarea proectatelor „consumuri" şi „cantine" funcţionăreşti. Ei singuri, prin delegaţii lor, trebue să se îngrijească de aprovizionările cele mai convenabile şi să nu aştepte dela alţii ceea ce trebue să facă ei înşişi, pentru ei şi pentru familiile lor.

Aprovizionarea în comun, direct dela producători, ieftineşte în proporţii nebănuite totul. Pentru aceasta trebue însă osteneală, stăruinţă şi bună rânduială, cari vor fi compensate de mulţumirea de a şti că grija zilei de mâine e mai atenuată prin aceste rezerve puse la păstrare.

Pentru ceilalţi, cari şi-au mărit veniturile în proporţia scumpetei, această acţiune de prevedere e şi mai simplă şi ea priveşte numai spiritul gospodăresc al fiecărei familii în parte.

Să nu mai aşteptăm deci totul dela Stat ori dela „părinţii comunelor", cari în multe părţi ale ţării s'au dovedit a fi părinţi vitregi. Să fim mulţumiţi dacă autorităţile veghează ca organele de control să-şi facă în mod cinstit şi atent datoria, dacă fac toate înlesnirile producătorilor şi nu părtinesc pe nimeni. Să ne amintim de obiceiurile şi tradiţia părinţilor noştri şi fiecare, după posibilitatea şi după nevoile noastre, să ne îngrijim din vreme de cele trebuitoare — cari azi se găsesc din belşug — pentru ca în zilele viscoloase să nu alergăm zadarnic pela uşile acaparatorilor, acei corbi ai negoţului, cari există de când lumea, mai ales în timp de război.

JUDECĂTORII AMBULANŢI ŞI JUDECĂTORIILE COMUNALE

de EUGEN-DIMITRIE PETIT
Consilier la Inalta Curte de Casaţie

Ne aflăm în plină activitate de reinoire naţională. Toate instituţiile Statului sunt reluate acum în considerare, spre a se vedea modificările impuse de experienţa trecutului.

Trebue înlăturată orice ideie preconcepută. Totul trebue cercetat, verificat, cântărit, în spiritul cel mai obiectiv.

Natural că justiţia ca fundament al nouii Românii, vine pe primul plan. Mai ales justiţia pentru cei mulţi şi modeşti, cari s'au dovedit a fi atât de folositori ţării, atât în timp de pace — pentru munca lor, — cât şi în timp de război — pentru eroismul lor. Este, se înţelege, vorba de populaţia rurală, de ţărănimea noastră, căreia noua conducere îi acordă atenţiunea deosebită pe care o merită cu prisosinţă.

Ori, cum am fost printre cei d'intâi judecători ambulanţi, suntem în măsură de a cunoaşte foloasele mari, din îndoit punct de vedere, economic şi social, al acestei instituţiuni. Astfel aceste foloase pot fi sintetizate din întreit punct de vedere:

Intâi, pentru că venind judecătorul în comuna lui, săteanul nu este silit a cheltui pentru drumuri banii câştigaţi din greu şi să piardă timpul lui atât de folositor pentru toată lumea, spre a merge la judecătoria de ocol.

In al doilea rând, judecătorul ambulant fiind mereu în mijlocul tuturor sătenilor din circumscripţia lui, va ajunge curând să cunoască marile lui calităţi, să-i înţeleagă păsurile şi să'l iubească; la rândul lui, ţăranul capătă încredere în judecător.

In introducerea la Manualul judecătoriilor comunale, pe care l-am alcătuit în colaborare cu d. consilier dr. Const. Zotta (Editura „Universul" 1938) scriem:

„Din lumea intelectualilor de la oraşe, puţini sunt acei cari cunosc într'adevăr pe ţăranul nostru. Fiindcă el nu-şi deschide oricui sufletul şi mai ales în faţa orăşanului — oricine ar fi el — începe a-l privi cu neîncredere. Se îndoeşte de sinceritatea lui, nu fără motive destul de serioase".

Şi mai departe:

„Când vine noul judecător, în mijlocul ţăranilor, aceştia se poartă respectuoşi cu dânsul, dar nu este greu de simţit că în dosul acestui respect se ascunde rezerva, îndoiala, neîncrederea...

Continuare in pag. 2-a

PE FRONTUL DE RĂSĂRIT, NOUI VICTORII MARI SUNT IN PREGĂTIRE

Puternice formaţiuni germane au străpuns frontul fortificat dela Petersburg

Comunicatul Cartierului general al Fuehrerului

Berlin, 14 (Rador). — Dela cartierul general al Fuehrerului, înaltul comandament al forţelor armate germane comunică:

Pe frontul de răsărit, noui victorii mari sunt în pregătire, în urma rezultatului favorabil al operaţiunilor.

Puternice formaţiuni germane au străpuns frontul fortificat dela Petersburg. Cu toată apărarea înverşunată a inamicului, încercuirea oraşului este continuată fără întrerupere.

La sud de insulele Feroe, un cargobot inamic a fost lovit ieri de bombe şi grav avariat.

Cu prilejul atacului plin de efect dat de aviaţia germană contra unui convoi la răsărit de Great Yarmouth, semnalat în comunicatul militar de ieri, a mai fost lovit de o bombă de calibru greu un distrugător britanic.

Generalul von SCHOBERT căzut pe frontul de răsărit

In Africa de nord, avioane germane de luptă au bombardat în noaptea de 12 spre 13 Septembrie şi în cursul zilei de ieri, poziţii ale artileriei antiaeriene britanice şi cantonamente de trupe în sectorul Tobruk.

Inamicul nu a efectuat, nici în timpul zilei nici peste noapte, operaţiuni aeriene deasupra teritoriului Reichului.

In ziua de 12 Septembrie a căzut pe frontul de răsărit generalul cavaler von Schobert, comandant şef al unei armate.

Exploziile şi fumul fac impresia că Petersburgul este incercuit de un enorm vulcan in erupţie

Roma, 14 (Rador). — Un trimis special al agenţiei „Stefani" pe frontul oriental anunţă că bateriile germane de toate calibrele concentrate în jurul oraşului Petersburg, au început să bombardeze sector cu sector, fortificaţiile Petersburgului, organizate de comandamentul sovietic.

Concomitent cu bombardamentul de artilerie, formaţii de avioane germane de tipul STUKA atacă în picaj fortăreţele sovietice, tranşeele şi alte obiective militare, aruncând asupra lor o adevărată ploaie de bombe.

Intre oraşul Petersburg şi limita exterioară a fortificaţiilor sovietice, cerul este acoperit de nouri groşi de fum. Se poate spune că exploziile şi fumul fac impresia că Petersburgul este încercuit de un enorm vulcan în erupţie.

INCENDII ŞI EXPLOZII PROVOCATE DE BOMBARDAMENTUL AVIAŢIEI GERMANE

Berlin, 14 (Rador). — Cu tot timpul neprielnic, arma aeriană germană a pricinuit în ziua de 13 Septembrie pierderi importante bolşevicilor în sectorul dela sud de Petersburg. Ea a executat atacuri pline de succes contra poziţiilor bolşevice. Mai multe lovituri directe au fost înregistrate la fortificaţiile de campanie ca şi asupra unor trenuri în mers.

Poziţii de artilerie antiaeriană, baterii şi alte instalaţii militare de apărare de pe insula Oesel au fost deasemenea atacate în ziua de 13 Septembrie. S'au observat numeroase lovituri direct, urmate de incendii şi exploziii, pe coasta de nord-est a insulei.

IN SECTORUL WILUKI-PERJATIN SOVIETICII AU SUFERIT MARI PIERDERI

Berlin, 14 (Rador). — Bolşevicii au suferit pierderi deosebit importante în oameni şi material în sectorul Wiluki-Perjatin, de pe urma puternicelor atacuri ale aviaţiei germane.

Zece trenuri de transport, două locomotive şi două trenuri blindate au fost distruse.

Deasemenea, au mai fost nimicite 322 autocamioane.

La apus de Crimeea, avioanele germane au incendiat un vapor de comerţ de vreo 4.000 de tone.

La gurile Niprului, două monitoare sovietice au fost grav avariate de bombe.

In sectorul Priluki, aviaţia germană a lovit în plin coloane sovietice. Le sud-est de Briansk au fost atacate instalaţiile de cale ferată, iar în apropiere de Ilmia s'au dat violente atacuri germane contra poziţiilor şi coloanelor sovietice.

Forţele germane inaintează la est de Petersburg şi la est de linia Smolensk-Kiew

O intreagă armată bolşevică decimată

Roma, 14 (Rador). — Trimisul special al agenţiei „Stefani" pe frontul de răsărit transmite următoarele:

Tot frontul oriental, dela Murmansk până la Marea Neagră este în mişcare.

Contraatacurile sovietice la est de lacul Ilmen au eşuat şi pe toată întinderea frontului forţele germane şi aliate hărţuesc acum trupele sovietice.

Forţele germane înaintează la est de Petersburg şi la est pe linia Smolensk-Kiew.

După cucerirea Schluesselburgului, a început pe frontul oriental o bătălie care este în curs. Comandamentul sovietic a încercat o mare diversiune între lacul Ilmen şi munţii Valdai, la est de Veliki Luki, unde a fost nimicită o armată a mareşalului Timocenko.

In acest sector se procedează acum la nimicirea sistematică a forţelor bolşevice, îngrămădite aici de Timocenko şi Voroşilov. Aceste forţe sovietice au şi suferit pierderi considerabile.

DEZASTRUL PRICINUIT DE CUTREMURUL DIN ANATOLIA

Sate intregi distruse.-Numeroase victime

Istanbul, 14 (Rador). — Corespondentul agenţiei „D. N. B." transmite următoarele:

Cutremurul de pământ din Anatolia a făcut enorme stricăciuni.

Sate intregi au fost aproape în intregime distruse în vilactul Agri şi în alte numeroase regiuni. Multe persoane au fost acoperite sub dărâmături şi sunt de plâns multe victime.

Statele din împrejurimile Van-ului au suferit cel mai mult din cauza cutremurului. Au fost scoşi 100 de morţi de sub dărâmături. Cercetările continuă şi sunt temeri că numărul victimelor va spori. Mai mulţi răniţi au fost transportaţi pe la spitale.

Violentă explozie pe bordul unui vapor ancorat in portul Helsinki

Helsinki, 14 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Stefani" transmite următoarele:

Un comunicat oficial anunţă că în noaptea de Sâmbătă spre Duminică, pe la orele 2, s'a produs o violentă explozie pe bordul unui vas ancorat în portul Helsinki.

Se crede că această catastrofă se datoreşte exploadării unor bombe submarine cari se aflau pe bordul acelui vas.

Puterea exploziei a sfărâmat geamurile din cartierul de locuinţe din port. Petrolul scurs din vas a dat foc la alte două vapoare.

Detunătura exploziei a fost auzită de la mai mulţi kilometri.

Noul orariu de lucru la instanţele judecătoreşti

Decizia ministerului justiţiei

Ministerul justiţiei a dat următoarea decizie:

ART. I. — Dela 1 Octombrie 1941 şi până la noi dispoziţiuni şedinţele Inaltei curţi de casaţie şi justiţie vor incepe la ora 9 şi se vor termina la ora 13.

ART. II. — Dela acelaşi dată şedinţele tuturor celorlalte instanţe judecătoreşti din ţară vor incepe la ora 8,30 şi se vor termina la ora 13,30.

ART. III. — Orele de lucru pentru grefele tuturor instanţelor vor fi dela 8 la 14.

PE FRONTUL TRANSNISTRIAN

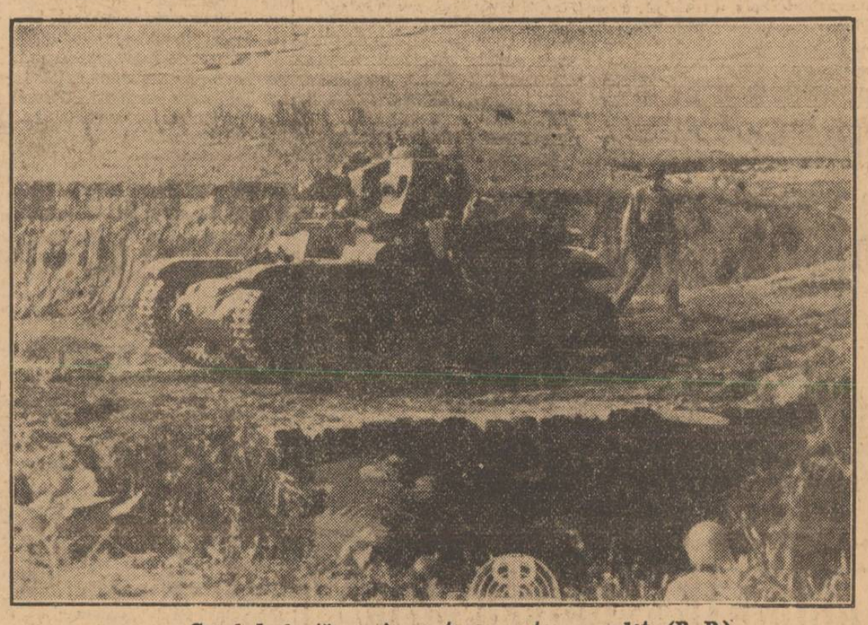

Carul de luptă românesc trece peste un podeţ. (P. P.)

PENTRU PĂSTRAREA EUROPEI

Adresându-se poporului german pentru ajutorul de iarnă, Fuehrerul a spus, între altele, următoarele:

„Intr'o luptă uriaşă, forţa armată se bate, în aceste zile istorice, pentru existenţa însăşi a naţiunii germane şi, în plus, pentru păstrarea acestei Europe care de mii de ani este pentru omenire un izvor de cultură şi de civilizaţie şi care va trebui să fie tot aşa şi în viitor".

Păstrarea Europei — iată obiectivul final al sângeroaselor sacrificii ce se fac astăzi.

Această Europă atât de frământată dealungul veacurilor şi a cărei istorie cuprinde atâtea războaie între popoarele care o alcătuiesc, n'a incetat totuşi de a se reculege şi de a fi pentru omenire un permanent „izvor de cultură şi de civilizaţie".

O gravă primejdie ameninţa Europa; comunismul sta la pândă şi aştepta momentul prielnic ca s'o lovească. Lupta împotriva comunismului distrugător apare în lumina ei adevărată: este o luptă pentru apărarea Europei, pentru apărarea civilizaţiei şi culturii europene. Cu alte cuvinte, este o luptă lipsită de egoism întrucât ea, prin victoria ei incontestabilă, va servi Europei întregi şi astfel omenirii, păstrându-i isvorul de cultură şi civilizaţie.

Cu atât mai puţin se poate înţelege atitudinea acelora cari au întins mâna bolşevicilor şi încearcă să le dea sprijinul roadelor culturii şi civilizaţiei europene, fără să-şi dea seama sau, deşi îşi dau seama, că dacă prin imposibil acest sprijin ar folosi bolşevismului, va fi şi sfârşitul civilizaţiei şi al culturii nu numai în Europa, ci pretutindeni.

Pentru păstrarea Europei se dă „în aceste zile istorice" — după cum a spus Fuehrerul — o luptă uriaşă. Este lupta luminii contra întunericului, lupta culturii contra ignoranţei, lupta civilizaţiei contra barbariei.

REGIMUL PENSIILOR ÎN ROMÂNIA

Guvernul pregăteşte unificarea legiuirilor actuale

Guvernul studiază şi pregăteşte întocmirea unei legi unitare în materia pensiilor; în acest scop a şi constituit o comisiune pentru fixarea principiilor viitorului regim de pensionarea salariaţilor publici; iar comisiunea lucrează intens.

Această unificare este necesară. *Instituţia pensiilor este dintre cele mai străvechi şi autentic româneşti din câte au răsărit pe meleagurile noastre, iar legile ei,* oricât de influenţate — mai ales în perioada modernă de desvoltare a statului român — de unele preocupări legislative occidentale, *au urmat totuşi o evoluţie fidelă ritmului şi caracterului ei iniţial.*

ORIGINEA ŞI ISTORICUL PENSIILOR LA NOI

In adevăr, istoricul pensiilor de stat în România, este indisolubil legat de însăşi istoria noastră naţională.

Pensiile au existat în cele mai vechi timpuri şi însumau răsplata neînchipuit de diversă ca forme, oferită de voevozi boerilor scăpătaţi, pentru a li asigura bătrâneţele şi soarta familiilor lor, în amintirea îndelungatei osteneli, cinstite, în slujba Ţării.

Prin veacul al XIX-lea, în timpul stăpânirei fanariote, acest sistem tradiţional de milostenie domnească ia formă organică, de aşezământ administrativ calificat, sub denumirea de *„cutia milelor"*, mama... Casei generale de pensiuni a Statului, de astăzi.

Ce-i dreptul, organizarea temeinică a pensionărilor se săvârşeşte abia prin 1831, prin acele admirabile Regulamente Organice, (despre cari încă nu s'a spus tot binele ce trebuia să se spună ca minunate instrumente de promovarea naţiunii române), ce cuprind, între altele, şi „Regulamentul asupra despăgubirilor scutelnicilor; asupra pensiilor ce au a se da boerilor şi cocoanelor văduve, peste despăgubiri; asupra ajutoarelor anuale ce se vor da săracilor celor neîntrebuinţaţi şi sărmanilor; şi în sfârşit asupra pensiilor ce se vor da slujbaşilor obşteşti".

Pentru prima oară în această lege, lege în toată puterea cuvântului, cu principii răspicate turnate în 35 de articole, se păşeşte la o legiferare ordonată în materie, realizându-se o fericită exprimare în norme cu concomitente occidentale, a unor precise făuriri ale obiceiului pământului. Pentru prima oară în această lege, se lămureşte că pensia nu mai este „milostenie Domnească", arvunită uneori din scutec, ci un „drept" recunoscut ca atare al slujitorilor Statului, bizuit pe contractul sui generis, rezultat din reţineri şi vechime, şi pe principii de solidaritate civică (în cazuri de invaliditate).

Nu este mai puţin adevărat totuşi, că principiile fundamentale ale pensiilor publice, tot în „cutia milelor" le aflăm: venituri sigure, cheltueli dinainte ştiute, vărsăminte obligatorii, plăţi controlate — într'un cuvânt: buget propriu, autonom, echilibrat.

In 1859, sub Vodă Cuza, se sporesc veniturile şi se stabileşte limita de vârstă.

In 1868, sub Vodă Carol I, se adâncesc şi se clarifică dispoziţiile, cu largi împrumuturi din legislaţia franceză ce nu alterează însă fondul neaoş românesc al legii de bază.

In 1888—1902, sistemul pensionărilor suferă asaltul celor mai curioase reforme: LEGEA GHERMANI desprinde un regim special pentru personalul civil şi cel eclesiastic; LEGEA MANU prevede un regim propriu pentru pensionarea militarilor; iar mai apoi, apar legi separate pentru personalul C. F. R., pentru clerul mirean şi învăţământul public, pentru magistraţi etc., casse distincte pentru funcţionarii ministerului de interne, ai lucrărilor publice, ai finanţelor, ai judeţelor şi comunelor etc.

Legea Sturdza, din 1902, înfăptuieşte cea dintâi unificare legislativă a pensiilor, reglementând principalele capitole ale sistemului: obligativitatea reţinerilor, plafonul vârstei şi ve-

(Continuare in pag. 2-a)

Prizonieri sovietici scoşi dintr'un tufiş

Mitraliera, capturată dela bolşevici pe frontul din Ucraina, e folosită la tragerea contra avioanelor sovietice. (P. P.)